

[Ulrich.]

kan faa en lignende Adgang til Statslaan og ved Hjælp af dette komme i Vej med et mindre Gartneri, ligesom unge Mennesker kan bringes i Vej ved Statslaan til Oprettelse af et Husmandsbrug, men-at man paa den anden Side maa være betydelig mere forsigtig her, end naar det drejer sig om Udstykning til Husmandsbrug. Der er jo sikkert en meget snæver Grænse for, hvor mange Gartnerier man endnu kan oprette her i Landet, inden man naar det Tidspunkt, da dette Arbejdes Frugter ikke kan høstes. Vi har jo allerede set, hvorledes Havesager i meget stor Udstrækning er usælgelege og ligefrem maa anvendes til Svineføde. Derfor maa man efter vor Mening gaa overordentlig varsomt frem paa dette Omraade. Men da Loven kun skal gælde i 2 Aar, og der kun skal anvendes et Beløb paa 1½ Mill. Kr. til Fremme af dette Formaal, vil der være Rimelighed i, at noget saadan sker, naar der blot ikke derigennem skabes Præcedens. Vi fra vor Side maa altsaa i alle Tilfælde tage det Forbehold, at det, at vi har givet Tilsagn om at gaa med til dette Forsøg paa de Betingelser, vi har opstillet, ikke binder os til at gaa videre, naar de to Aar er omme, medmindre Forholdene til den Tid har ændret sig saaledes, at der er Sandsynlighed for yderligere Anvendelse af Havesager her i Landet eller for, at Eksport af saadanne Havesager her fra Landet kan finde Sted.

Vi er i vort Forslag udelukkende gaaet med paa Betingelse af, at disse mindre Gartnerier og Havebrug oprettes efter den gamle Husmandslovs Principper, altsaa som ren Ejendom for de paagældende. Vi maa ganske bestemt gaa imod, at Principperne i Loven af 4. Oktober 1919 anvendes ved disse Brugs Etablering. Er der noget Sted, hvor den frie Ejendomsret maa være gældende, er det netop for et saadant mindre Gartneri, hvor det i allerhøjeste Grad beror paa vedkommende Persons egen Dygtighed og eget Initiativ, om Bruget skal kunne være et Levebrød for ham og hans Familie. Dersom det er Tilfældet, vil Udviklingen være den, at hvert Aar han tjener et eller andet større eller mindre Beløb, vil det blive anvendt til Udvidelse af Gartneriet, Udvidelse af Drivhuse, Mistbænke o. s. v. I en saadan Be-

drift vil de Regler, der findes i 4. Oktober-Loven, være uanvendelige. De paagældende maa paa ethvert Tidspunkt frit kunne disponere over de Gartnerier, de er i Besiddelse af, og vil ikke kunne være underkastet Bestemmelserne i 4. Oktober-Loven, uden at det i allerhøjeste Grad vil virke indsnævrende paa den Virksomhed, der her skal drives. Vi stiller derfor gennem vort Ændringsforslag et bestemt Krav om, at den halvanden Million Kroner, der stilles til Raadighed til Oprettelse af mindre Gartnerier og Havebrug, udelukkende skal anvendes til Etablering af Brug efter Reglerne i den gamle Husmandslov.

Hvad det andet Punkt i dette omfattende Lovforslag angaar, Forslaget om Oprettelse af Frugtplantager, gaar Regeringens Forslag jo i første Række ud paa at medvirke til Oprettelsen af Frugtavliskolonier og sekundært Oprettelse af Frugtplantager. Dette er efter vor Mening lige det omvendte af det rette Forhold. Det, vi fra vor Side kan gaa med til, er med en vis Begrænsning særlig af Hensyn til de saakaldte indeklemt Husmandsbrug at give Statslaan til Etablering af Frugtplantager. Dersom saadanne bliver oprettet i større Udstrækning, vil det være rimeligt derefter at gaa til at danne Frugtavlforeninger, Foreninger, bestaaende af disse forskellige Frugtplantageejere, hvis Plantager efter et vist Antal Aars Forløb er i Stand til at afkaste noget; og det varer som bekendt en Række Aar, inden en nyplantet Frugtplantage kan give Udbytte. Naar saadanne Folk slutter sig sammen i Frugtavlforeninger, vil det være rimeligt at give Statsstøtte, saaledes at de paagældende kan anskaffe de forskellige større Redskaber, Lagerrum, Emballage o. s. v., som betinger en effektiv Udnyttelse af den tilvejebragte Frugt. Men som Lovforslaget er fremsat af Regeringen, betegner det ganske den omvendte Vej. Man vil først have Frugtavliskolonier og derefter som sekundært Middel Tilsbud til Frugtplantager. Dette kan vi ikke gaa med til, der er en vis Usundhed i denne Fremgangsmaade, den vil kunne føre til Misbrug paa den Maade, at Indehaverne af allerede eksisterende Frugtplantager, som er misrøgtet og kommet i Forfald, vil kunne udnytte et Statslaan efter en saa-